

Vlinderen op het toilet

Tekst en foto's: Pim Tiemens

Natuurlijk heb ook ik altijd te weinig vrije tijd. Een luxe probleem. Daarom besteed ik in een vakantieperiode de meeste tijd aan speurtochten naar vlinders en hun leefgebieden. Als toerist mag ik dan eindelijk onaangepaste dingen doen: ik woon in een tent, ik zit meestal op de grond, ik laat 's morgens het wassen en scheren, als het even kan, achterwege, ik verschoon niet elke dag mijn ondergoed of sokken, ik loop zo lang als ik wil in de volle zon, ik kook op een éénpitsgasje te vaak macaroni en eet uit de koekenpan en ik doe mijn behoeften, als het niet anders kan, ergens in een bos, enzovoort. Maar het meest onaangepaste gedrag op mijn vakanties is wel het nemen van foto's in campingtoiletten en wasgelegenheden! Om niet te veel opschudding te veroorzaken bezoek ik enkel de herenafdeling en kom ik bij de dames alleen bij hoge uitzondering. Bij de heren laat het mij koud dat een met scheerschuim bedekt, onuitgeslapen gezicht mij wat vreemd nakijkt als ik, gewapend met fototoestel en flitser een toilet of douchecel bezoek.

Het gaat mij om nachtvlinders. De meeste mensen vinden het enge beestjes en noemen ze in één klap motjes. Tachtig procent van de exemplaren die we zien rondfladderen bij een verlicht raam, lijkt erg op elkaar en heeft meestal peper-en-zout kleurtjes. Ze zien er uit

als mini-deltavliegers of hebben de vorm van de ons alom bekende huismot. Het zijn vooral de uiltjes en de spanners, die in Europa de kroon spannen. Er zijn echter naast de 'saaie' exemplaren ook uitzonderlijk fraai getekende soorten te vinden boven het urinoir of de wasbak. Vooral de pijlstaarten en de

Rozenblaadje (*Miltchrista miniata*).

Klein avondrood (*Deilephila porcellus*).

beren, waarvan ook mooie exemplaren overdag vliegend te zien zijn, zijn groot en kunnen fel gekleurd zijn. Of men van een dag- of een nachtvlinders spreekt heeft niets te maken met het overdag of 's nachts vliegen. Er zijn namelijk ook

nachtvlinders die alleen maar overdag vliegen. Het meest opvallende verschil zit hem in de vorm van de voelsprieten en een zeer klein detail, een soort borsteltje dat zich schijnbaar nutteloos verborgen houdt onder de vleugels van de nachtvlinders: het frenulum. Dat ontbreekt bij de groep die wij dagvlinders noemen. Het frenulum is voor degene die voor zijn plezier naar vlinders kijkt onmogelijk waar te nemen. Maar je kunt er simpelweg van uitgaan dat 99% van de vlinders die bij het sanitair van de camping zitten, behoort tot de nachtvlinders. Bovendien is het aantal soorten nachtvlinders dat zowel 's nachts als overdag vliegt veel groter dan het aantal dagvlinders.

Vandaar dat er bij verlichte sanitairgebouwtjes vaak veel te fotograferen valt en dat leidt soms tot onaangepaste gedragingen. Staande op een wc-bril in een herentoilet probeer ik de op het plafond zittende hagedoornvlinder in beeld te krijgen. Terwijl ik scherpstel, verlies ik mijn evenwicht en glijd bijna van de bril af. Met een snelle reactie schiet mijn vrije arm uit naar een van de zijmuren van het toilet, waardoor ik mij zonder al te veel schade overeind weet te houden. Een tweede poging om scherp te stellen en af te drukken levert meer succes op. Voorzichtig stap ik van de toiletzitting af. Ik trek, zoals het hoort na een toiletbezoek, door en verlaat met een voldaan gezicht het kleine hokje. Een net gearriveerde medekampeerder trekt verbaasd zijn wenkbrauwen op, als hij mij met een volledig geoutilleerde camera van het toilet af ziet komen. Mijn tevreden en opgewonden gelaatsuitdrukking verdwijnt snel, terwijl ik krampachtig probeer de camera uit het zicht te houden. Een zacht en verlegen 'goeiedag' kan ik enkel uitbrengen...

Noot van de redactie: Ondanks de inspanningen die de auteur zich getroost heeft, was de foto van de hagedoornvlinder dermate overbelicht dat wij deze helaas niet als illustratie bij dit artikel kunnen plaatsen...